

Úvod do chovu včelích matek II.

V první části jsme si položili pět otázek proč chovat, sdělili zásady při chovu, řekli kdy je včelstvo osiřelé a probrali metodu osiřelce

Spolek Krušnohorských Včelařů

Včelařské centrum LOM

www.skvapis.cz

Proč bychom se nepokusili do toho přírodě
plést?

Pět otázek?

1. **Proč** máme chovat včelí matky?
2. **Kdy** máme chovat včelí matky?
3. **Jak** máme chovat včelí matky?
4. **Co** máme dělat s líhnoucími se včelími matkami?
5. **A co s nimi** - jak máme využít odchované včelí matky.

Zásady při chovu matek

- 1) Larvy vybíráme **co nejmenší** ve stáří $\frac{3}{4}$ až maximálně $1 \frac{1}{2}$ dne
- 2) Zabezpečit **velké množství mladušek** (kojiček)
- 3) Při vývoji larvy do stádia kukly **musíme zajistit klid** (neukoukat k smrti). Matečnický můžeme přemístit **a)** ve stádiu stočené larvy, **b)** ihned po zavíčkování, **c)** v době zralosti matečnicků.

Poznámka

- a) **Poškození matky** vlivem nepříznivých podmínek nebývá patrné. Kvalita se projeví až po přidání do včelstva.
- b) *I při největší péči se část matek nevylíhne. Příčiny dosud neznáme. Je to nejspíše tím, že včely nečtou včelařské knihy ;o)).*

Otázka, kdy je včelstvo osiřelé?

1. Nemá matku
2. Nemá plod ze kterého by mohlo náhradní matku odchovat

Jako další metody chovu si přiblížíme

- Metoda Quido Sklenara
- Metoda „Startér finišér“
- Jednu z metod velkochovů

Metoda Quido Sklenara

- Potřeba 2 plástové izolační kícky
- Metoda znamená 9-ti denní odklad chovu
- Matka je vězněna ve včelstvu na dvou plástech za přítomnosti včel do zavíčkování veškerého plodu
- Včelstvo nepocítuje osiřelost – ? nenaráží matečnický? **Avšak kontrola je třeba !!!**
- Včelstvo ochotně přijme nabídnuté larvičky k chovu

Metoda Quido Sklenara (chov s 9denní izolací matky)

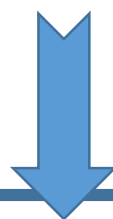
Krok 1)

Matka se vloží do izolátoru na 1 – 2 plásty

Materiál:

1 – 2 rámková
Izolační klíčka

Série larviček

Krok 2)

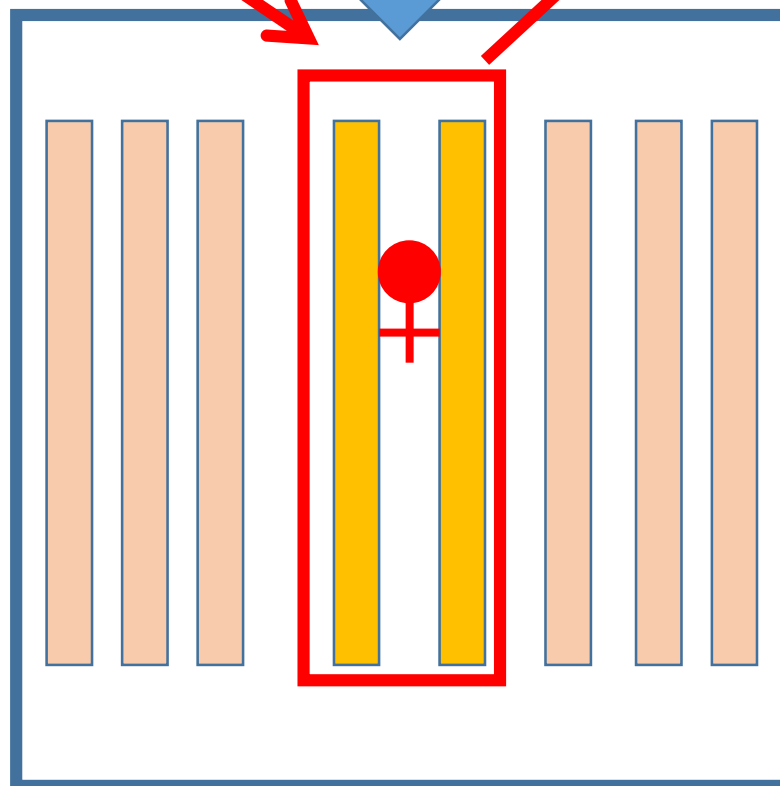
Po 9ti dnech se izolátor s matkou vyjme a utvoří se oddělek

Krok 3)

Po 9ti dnech je pouze zavíčkovaný plod, po kontrole na matečníky vložíme po 1 – 2 hod. sérii

Nerušit !!!

krmení až druhý den

Druhý až třetí den – kontrola načatých matečníků **OPATRNĚ !!!**

Metoda Startér - Finišér

- **Startér**: Potřebujeme účelově vyrobený 3 plástový úlek (může posloužit i upravený plemenáč, roják)
- Vytvoříme **umělý osiřelec** (smetenec) z kojiček smetených z plodových plástů – **?bez trubců?** Cca 1 – 1,5 kg včel
- Využijeme – **přesívání** včel, nebo **odsavač** kojiček
- Vystrojení strtému: **1 plást** ze zásobami a pylem a **1 souš** s vodou + **mezera** na vložení plemeniva
- Plemenivo vkládáme **po cca 1 hodině**
- **Vysoká úspěšnost přijetí** po cca 12 - 24 hod.

Metoda „**Startér** – Finišér“

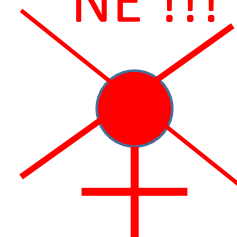
Startér
3
plástový

Uteplení

Krmení

Pozor,
Matka
NE !!!

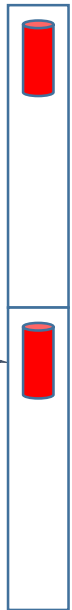

Po 1 –
2 hod.
osiření
vložit
sérii
larviček

M
E
D

a

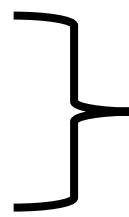
P
Y
L

V
o
d
a

Naplňit
mladými
včelami
(kojičkami)
z plodových
plástů
cca 1 – 1,5
kg

Celoplošně
zasítované
dno

12 – 15 cm

Obsazený startér s chovnou lištou

24 04 2017

Startér po 24 hodinách

24 04 2017

Finišér

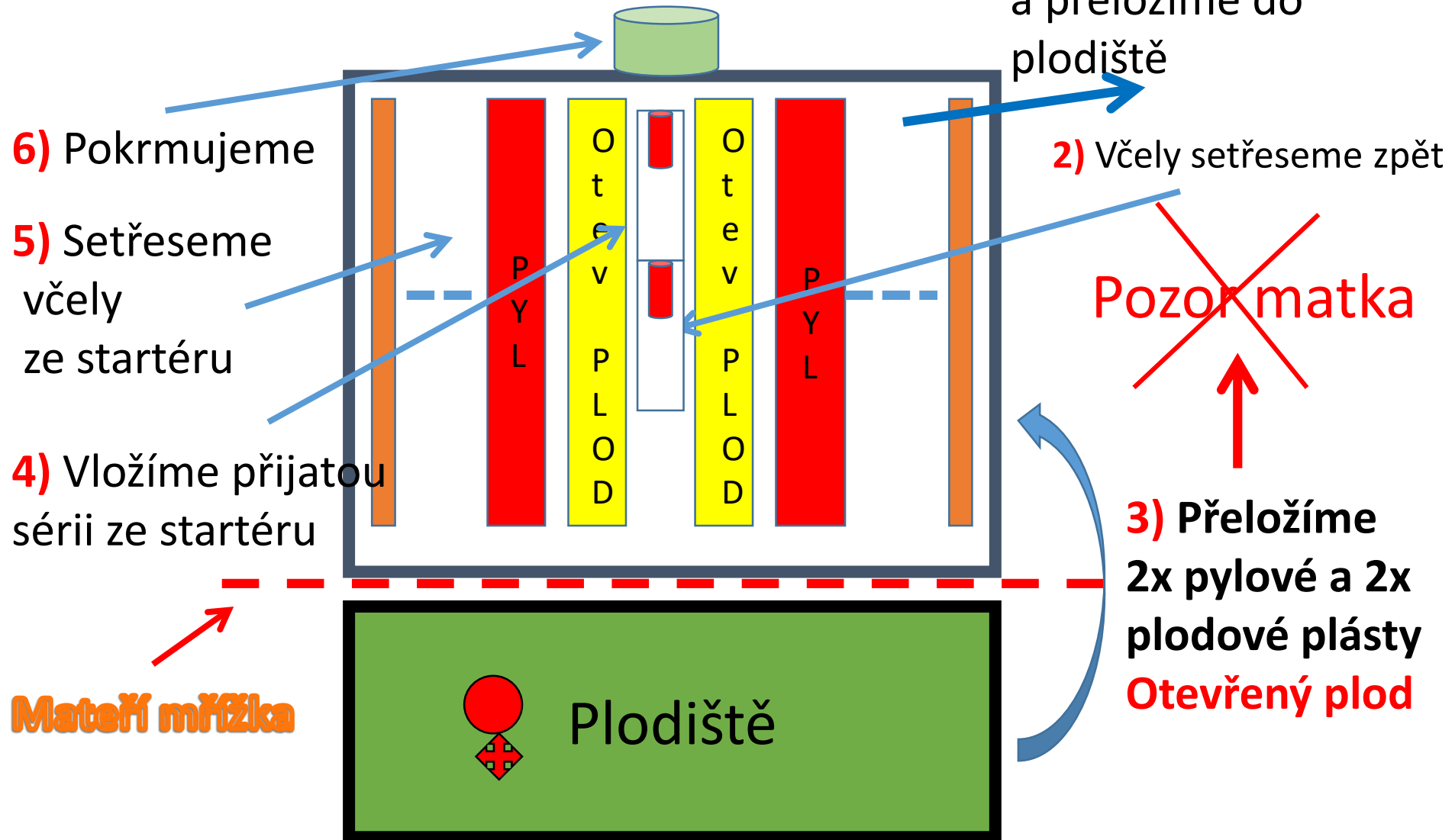
- Vytvoříme dochovné včelstvo v medníku silného včelstva nad mateří mřížkou, matka zůstává izolována v plodišti
- Chovnému včelstvu doplníme pylové zásoby
- Dostatek kojiček zajistíme odsavačem včel z plodiště a doplníme ze startéru
- Vystrojení Finišéru: 2x pylový plást, 2x plást s otevřeným plodem bez včel, 1x mezera pro přijaté plemenivo, ostatní plásty jsou medné zásoby

2 den
4) 5) 6)

Metoda „Startér – Finišér“

1 den
1) 2) 3)

(medník dochovného včelstva)

Finišér po 24 hodinách

24 04 2017

Metody velkochovů

Podstatou těchto metod je chov při matce, kdy včelstva v odlehlé části úlů zakládají matečníky. Chov probíhá po celou sezónu.

Do medníků nad mateří mřížku se týdně převěšují dva plodové plásty s nejmladším plodem a do mezery mezi ně se vkládá každých 5 dní chovný rámeček s plemenivem.

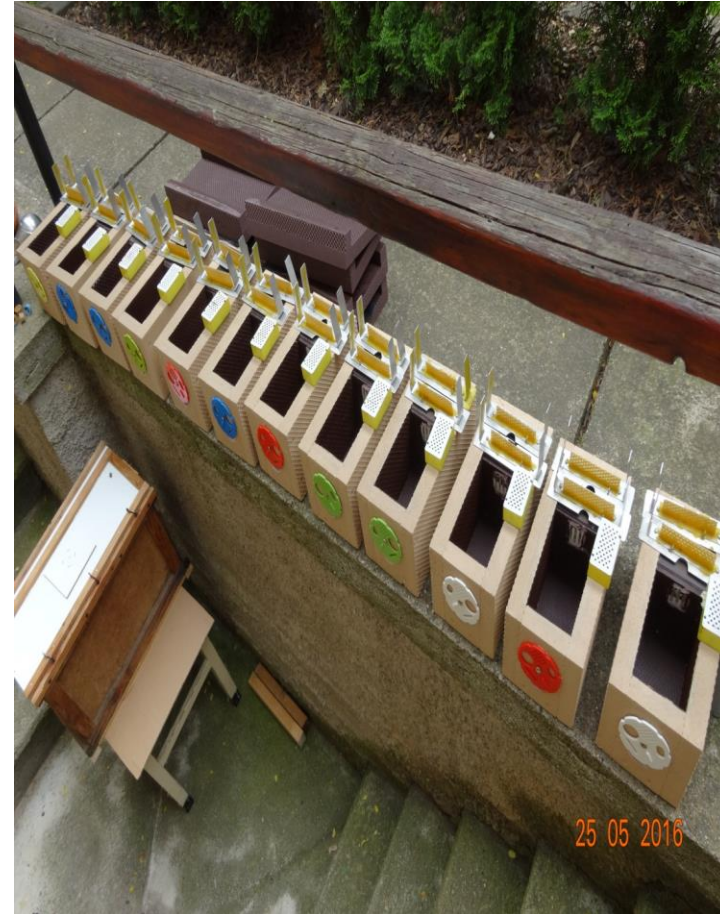
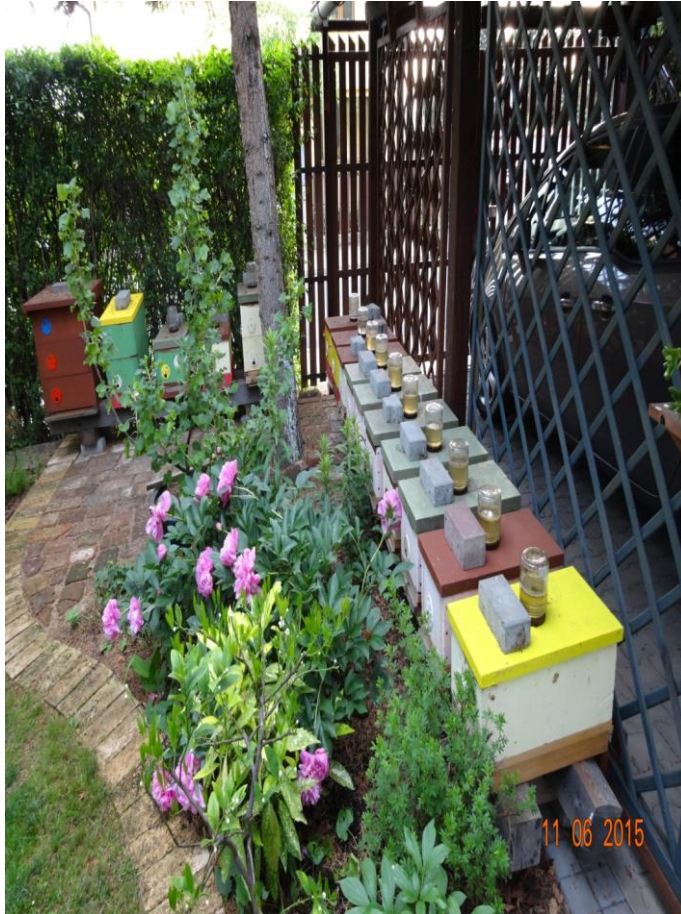
Zavíčkované matečníky se nechají dolíhnout v el. líhni nebo v medníku nad silným včelstvem.

Metoda vyžaduje určité chovatelské zkušenosti. Také počet získaných matečnicků je nižší než např. při chovu za pomoci startéru (sádky).

4) Matky se líhnou a co s nimi?

Plemenáče

Oploďňáčky

Oplození

- Přirozené spáření
- Ostrovní oplozovací stanice
- Vysokohorské údolní oplozovací stanice
- Oplozovací okrsek
- **Inseminace**

Značení matek

-V ruce

-Pod sítkou

-Značení barvou

-Značení barevnými značkami

-Střihání křídel ???

5) Zužitkování mladých matek

- Výměny matek v produkčních včelstvech
- Tvorba nových (záložních) včelstev
- Prodej

Z moudrých úspěšných chovatelů:

„Nejspolehlivěji přidaná matka je matka prodaná“.

Literatura:

Včelařství - Veselý a kol.

Moje včelí matička - Quido Sklenar

ABC odchovu matek – F. Boháček

Děkuji za pozornost

Josef Křapka

